
Notiser

MEDISINSK NYTT

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

ERLEND HEM

Email: erlend.hem@medisin.uio.no

Tidsskriftet

Ingen effekt av infliksimab ved polymyalgi

TNF- α -hemmeren infliksimab er ineffektiv som supplement til steroider i behandlingen av polymyalgia rheumatica og kjempecelleartritt. Det er konklusjonen i to små randomiserte placebokontrollerte studier (Ann Intern Med 2007; 146: 621 – 30 og 2007; 146: 631 – 9).

Den ene studien omfattet 51 pasienter i Italia med nydiagnostisert polymyalgi. De ble først behandlet med prednisolon i avtrappende doser, samtidig som de fikk enten placebo eller infliksimab. Etter ett år var det ingen signifikant forskjell på residivraten mellom gruppene.

Den andre studien omfattet 44 pasienter med nydiagnostisert kjempecelleartritt. De ble behandlet med steroider sammen med enten placebo eller infliksimab. Etter 22 uker var det ingen signifikante forskjeller i antall residivfrie pasienter.

Høyere infarktmortalitet i helgene

Pasienter som får akutt myokardinfarkt i helgen, har dårligere sjanser for å få utført invasive prosedyrer og har høyere mortalitet allerede dagen etter infarkt. Det viser en retrospektiv studie fra New Jersey (N Engl J Med 2007; 356: 1099 – 109).

Studien omfattet data fra 230 000 pasienter som ble innlagt i perioden 1987 – 2002 pga. et førstegangsinfarkt. De som ble innlagt i helgen, hadde mindre sannsynlighet for å få gjort en kateterisering, perkutan koronar intervensjon eller bypassoperasjon enn dem som ble innlagt på en hverdag. Oddsratio varierte prosedyrene imellom, men sjansen for f.eks. kateterisering var halvert (OR 0,52).

Blant de 60 000 pasientene som ble innlagt i perioden 1999 – 2002, var mortaliteten dagen etter innleggelsen høyere blant helgepasientene (3,3 % mot 2,7 %). Den forhøyede mortaliteten forble høyere etter 30 dager og etter ett år.

Leukemioverlevende har økt kreftrisiko etter 30 år

Barn og unge som overlever en akutt lymfatisk leukemi, har økt risiko for sekundære neoplasier – og risikoen øker med tiden. Det er konklusjonen i en retrospektiv studie fra Memphis, USA (JAMA 2007; 297: 1207 – 15).

Studien omfattet nesten 2 000 pasienter som ble behandlet i perioden 1962 – 98. Median oppfølgingstid var 19 år. Alle var i remisjon etter behandlingen.

123 pasienter utviklet en sekundær neoplasi. Etter 15 og 30 år var den kumulative insidensen av sekundære tumorer henholdsvis 4,2 % og 10,9 %.

Indremedisinere utfører færre prosedyrer

Indremedisinere i praksis eller i medisinske avdelinger utfører færre diagnostiske eller terapeutiske prosedyrer enn tidligere. Det viser en studie fra USA (Ann Intern Med 2007; 146: 355 – 60). Studien var basert på spørreskjema som ble sendt til 2 500 leger, hvorav 990 allmenn- og indremedisinere besvarte skjemaet.

Leger i mindre byer eller sykehus foretar flere typer prosedyrer enn dem som arbeider ved større sentre. Også de som bruker mest tid på pasientkontakt (> 65 timer per uke mot < 45 timer), utfører flere prosedyrer.

I 1986 ble lumbalpunksjon foretatt av 76 % av medisinerne, mot 26 % i 2004. Torakocentese falt fra 66 % til 23 %, arteriepunksjon fra 52 % til 17 % og innleggelse av sentralt venekateter fra 39 % til 16 %. Det er en økning i antall leger som gjorde dermatologiske prosedyrer, som kryokirurgisk fjerning av hudlesjoner (henholdsvis 24 % og 34 %).

Tonsillektomi forebygger halsinfeksjoner hos voksne

Tonsillektomi hos pasienter med residiverende streptokokkfaryngitt hjelper til å forebygge nye residiv. Det viser en liten randomisert studie fra Finland (BMJ 2007; 334: 939 – 41).

Bakgrunnen for studien var en Cochrane-oversikt fra 2000, som viste at det ikke var evidens for at tonsillektomi var effektivt ved forebygging av residiverende streptokokkbetingede halsinfeksjoner.

Studien omfattet 70 pasienter som ble randomisert til tonsillektomi innen få dager eller til en venteliste til senere operasjon. Gjennomsnittsalderen var 26 – 27 år. Etter tre måneders oppfølging hadde 24 % i kontrollgruppen fått en ny streptokokkfaryngitt, mot 3 % i intervensjonsgruppen. Den viktigste bivirkningen i intervensjonsgruppen var halsonde, som i snitt varte 13 dager etter inngrepet.

Hvitløk senker ikke kolesterol

Hvitløk har ingen virkning på verken LDL-kolesterol eller triglyserider. Det viser en prospektiv, placebokontrollert studie fra California (Arch Intern Med 2007; 167: 346 – 53).

192 personer ble randomisert til enten placebo, hvitløk eller en av to vanlige former for kosttilskudd med hvitløk – hvitløkspulver eller hvitløksekstrakt. Alle hadde moderat hyperkolesterolemi. Per dag, seks dager i uken, spiste de ett fedd hvitløk – eller tilsvarende i gruppene med hvitløkstilskudd.

Etter seks måneders behandling hadde hvitløk ingen effekt på LDL-kolesterol. Det var heller ingen forskjell i plasmalipid-konsentrasjoner.

Eldre blir svake av sengeleie

Eldre mister betydelige mengder skjelettmuskulatur hvis de holder sengen i mer enn en uke. Det er konklusjonen i en studie av friske forsøkspersoner (JAMA 2007; 297: 1772 – 4).

12 menn og kvinner med gjennomsnittsalder 67 år lå til sengs i ti dager. De spiste en standardisert diett som inneholdt anbefalte mengder protein. Deltakerne mistet gjennomsnittlig 1,5 kg muskelmasse (0,6 – 2,5 kg). Mesteparten av tapet kom fra beina, som ble signifikant svakere.

Forsøket ble gjort på friske personer. Ulempene ved sengeleie er sannsynligvis større hos eldre i sykehus, mener forfatterne.

Kondroitin uten effekt ved artrose

Kondroitin er ikke bedre enn placebo til å redusere smerte ved artrose. Det er konklusjonen i en metaanalyse (Ann Intern Med 2007; 146: 580 – 90).

Forskerne viste først at mange studier var små, heterogene og dårlig gjennomført. Deretter tok de for seg de tre største og beste studiene på området. Det viste seg at kondroitin bidro til 0,5 mm reduksjon på en 10 cm VAS-skala sammenliknet med placebo. Dette var ikke klinisk eller statistisk signifikant.

Dette er enda et eksempel på at en intervensjon virker lovende i tidlige studier, men at slike funn ikke lar seg reproducere i større og bedre studier.

Kognitiv trening i kirurgisk opplæring

Mental, kognitiv trening er en viktig del av forberedelsene for idrettsutøvere som utfører handlinger hvor små marginer avgjør, som alpinløpere eller formel 1-kjørere. I en randomisert studie har man undersøkt effekten av slik mental trening for kirurger som skal lære å gjøre laparoskopisk kolecystektomi (Ann Surg 2007; 245: 385 – 91).

I et simulatormiljø ble 100 kirurger delt i tre grupper. En gruppe fikk mental trening, en annen fikk praktisk trening og en tredje var kontrollgruppe. Gruppene ble målt initialt og etter en oppfølgingsperiode.

Gruppen som fikk mental trening, hadde signifikant bedre skår enn både gruppen med praktisk trening og kontrollgruppen, mens det ikke ble målt forskjeller mellom de to siste gruppene. Studien påpeker at mental trening og forberedelse øker lære- og prestasjonsevnen i kirurgisk opplæring.

Publisert: 14. juni 2007. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 17. februar 2026.